

PODROČJE: DOSTOPNO SPLETNO PREVERJANJE ZNANJA

Nadzor pri opravljanju preverjanj znanja na daljavo

Ne le, da morate zaradi študija na daljavo prilagoditi načine preverjanja znanja, ampak tudi preprečiti študentom, da bi pri tem goljufali. Obstajajo različni načini in programi za preprečevanje goljufanja pri preverjanju znanja na daljavo, vendar z vidika študentov s posebnimi potrebami, niso vsi priporočljivi. Nekateri namreč lahko preprečijo študentom s posebnimi potrebami opravljanje preverjanja znanja na daljavo.

Možnosti nadzora pri preverjanju znanja na daljavo:

- Oddaljen nadzor preverjanja znanja z uporabo spletne kamere
- Preverjanje znanja s programi za preprečevanje goljufanja.

Oddaljen nadzor preverjanja znanja z uporabo spletne kamere

Pri tem načinu študenti opravljajo izpit preko **orodja za video klice** (MS Teams, ZOOM ipd.). Študenti imajo vklopljene spletne kamere in nastavljene tako, da so dobro vidni oni sami in njihova miza oz. površina na kateri opravljajo preverjanje znanja. **Prisotni so visokošolski učitelji** oziroma **sodelavci**, ki opazujejo študente pri opravljanju izpita in **opozarjajo na zaznane nenavadne aktivnosti študentov**. Študente lahko **razporedite** tudi v **različne kanale** oziroma **skupine** znotraj Teamsa ali ZOOMa, v katerih jih nato nadzira eden ali več vaših sodelavcev.

Preverjanje znanja s programi za preprečevanje goljufanja

Obstajajo tudi številni **programi in orodja** za preprečevanje goljufanja pri preverjanju znanja na daljavo. Tudi pri tej vrsti nadzora morajo študenti vklopiti spletne kamere, **nadzor** pa je **avtomatičen** in ne potrebujete prisotnosti drugih visokošolskih sodelavcev, ki bi opravljali nadzor nad študenti.

Tovrstni programi s pomočjo **napredne analize videa in zvoka zaznajo nenavadne aktivnosti študentov**. Pri uporabi takšnih programov morajo biti študenti osredotočeni na zaslon, v nasprotnem primeru jih program zablokira in prepreči nadaljnje opravljanje izpita. Tako študenti ne smejo preveč premikati oči ali delov telesa med opravljanjem izpita. Tovrstni programi zaznajo tudi nenavadne »objekte« ali zvoke v ozadju. Nekateri omogočajo tudi identifikacijo študenta preko prepoznave obraza. Prav tako lahko omejijo dostop do opravljanju izpita, tako da lahko študent opravlja izpit le na točno določenem IP naslovu. Programi tudi blokirajo funkcijo kopiraj/prilepi in onemogočajo študentu dostop do drugih aplikacij ali oken. V našem visokošolskem prostoru se najpogosteje uporabljata:

- Save Exam Browser
- Exam.net.

Uporaba obeh lahko študentom s posebnimi potrebami **prepreči opravljanje** preverjanja znanja na daljavo. V nadaljevanju predstavljamo razloge za to.

Save Exam Browser

To orodje za preprečevanje goljufanja smo na kratko predstavili že v okviru priporočil o dostopni uporabi Moodla, saj lahko pri oblikovanju kvizov v Moodleu izberete možnost, da ga študenti rešujejo v orodju Safe Exam Browser.

Safe Exam Browser je okolje spletnega brskalnika za **varno izvajanje spletnega preverjanja znanja**.

Za njegovo uporabo je potrebno, da si ga **vsak študent namesti na računalnik**.

To orodje preprečuje tudi funkcije in orodja, ki so uporabna za študente s posebnimi potrebami:

- preprečuje uporabo bližnjic na tipkovnici,
- preprečuje uporabo desnega klika na miški,
- preprečuje uporabo orodne vrstice, startnega menija in začetnega zaslona,

-
- onemogoča preverjanje črkovanja,
  - blokira bralnike zaslona.

Zgoraj naštetih blokade preprečujejo opravljanje izpitnih obveznosti za nekatere študente s posebnimi potrebami. **Slepi študenti** uporabljajo **bralnike zaslona**, ki jih Save Exam Browser **zablokira**. Prav tako lahko imajo težave zaradi tega, ker **ne morejo uporabljati bližnjic na tipkovnici**, saj slepi študenti **ne morejo uporabljati računalniške miške**. To predstavlja težavo tudi za študente, ki **ne morejo uporabljati rok** oziroma imajo težave z **motoriko rok**, saj tudi oni uporabljajo bližnjice na tipkovnici. **Onemogočanje preverjanja črkovanja** predstavlja težavo **študentom z disleksijo**.

Exam.net

Tudi Exam.net **preprečuje uporabo bralnikov zaslona**, ki jih uporabljajo slepi študenti. **Vsebuje** sicer **sintezo govora**, ki je lahko uporabna za **študente z disleksijo**, a **ni na voljo v slovenskem jeziku**. Sintetizator govora prebere le označeno besedilo in ga ni mogoče uporabljati za fotografije in PDF dokumente, ki so iz varnostnih razlogov prikazani kot da gre za sliko. Takšni PDF dokumenti so nedostopni tudi za slepe študente, saj jih bralnik zaslona, če bi deloval v tem orodju, ne bi zaznal.

Pri uporabi exam.net morajo študenti zapreti vse ostale programe in aplikacije na svoji napravi, preprečiti kakršenkoli zvok v prostoru, kjer opravlja izpit in preprečiti, da bi kdorkoli vstopil v prostor.

Oba zgoraj omenjena programa **ne preverjata** gibanja oči ali delov telesa študentov, tako kot nekateri ostali programi za preprečevanje goljufanja. Vendar zaradi preprečevanja uporabe tehničnih pripomočkov in nekaterih funkcij na napravah, **ne omogočata enakopravnega opravljanja** preverjanja znanja študentom s posebnimi potrebami. V primeru njune uporabe, **omogočite študentom s posebnimi potrebami alternativno preverjanje znanja**, ki ne zahteva spletnega nadzora.

Programi, ki nadzirajo tudi gibe študentov, so še bolj omejujoči za študente s posebnimi potrebami, saj imajo mnogi **težave z nadzorom delov telesa** zaradi svojih posebnih potreb. **Gibalno ovirani** študenti lahko imajo **nenadzorovane krče dela ali celotnega telesa** ali **različne nenadzorovane gibe obraza**. Tudi **slepi** študentje lahko imajo različne **tike** oziroma **nehotene gibe**. Stres zaradi preverjanja znanja lahko tovrstne težave še poveča, zato bi se hitro lahko zgodilo, da bi jih program zablokiral in tako preprečil, da bi opravljali izpit.

Priporočamo, da pri preprečevanju goljufanja pri preverjanju znanja uporabite nadzor preko spletne kamere. Obstaja pa tudi nekaj preprostih trikov, ki so vam lahko v pomoč:

- pisne izpite lahko preverite s **programi za odkrivanje plagiatorstva**,
- **medsebojno primerjajte odgovore** posameznih študentov – če so isti, je to lahko znak, da so goljufali,
- **priprava različnih izpitov** oziroma **izpitnih vprašanj**, saj si bodo študentje tako težje med seboj izmenjevali odgovore,
- uporabite **več metod za preverjanje znanja** – pri tem vam je lahko v pomoč prejšnja smernica o [alternativnih oblikah preverjanja znanja](#),
- študentom dajte **jasno vedeti**, da **ne boste dopuščali goljufanja** in kakšne **sankcije bodo sledile**, če boste ugotovili, da goljufajo – če do goljufanja pride, **dosledno izpeljite sankcije**.